

Prusinowski, Janusz

"Religia w życiu społecznym", pod red.
Bohdana Bejze, Warszawa 1995 :
[recenzja]

Studia Teologiczne 14, 411-412

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Vittorio Hösle, *Philosophie der ökologischen Krise (Filozofia ekologicznego kryzysu)*, Moskauer Vorträge, Munchen 1994, ss. 155.

Ekologia budzi w dobie obecnej duże zainteresowanie. Książka Vittorio Hösle zatytułowana *Filozofia ekologicznego Kryzysu* jest wynikiem przeprowadzonego przez autora cyklu wykładów w 1990 roku w Filozoficznej Akademii Nauk ZSRR w Moskwie. Autor zauważa we wstępie, że Europa wschodnia (a szczególnie Rosja) jest rezerwuarem duchowych i moralnych mocy, pomocnych do rozwiązania światowych problemów.

Filozofia ekologicznego kryzysu związana jest z grożącą ludzkości totalną katastrofą ekologiczną. Filozofia ekologicznego kryzysu posiada swoją część teoretyczną, związaną z metafizyką i historią filozofii, i część praktyczną wyrażającą się w etyce i konsekwencjach politycznych. Niniejsza książka zajmuje się zasadniczo tą drugą częścią tej filozofii. znajdziemy w niej pięć rozdziałów, odpowiadających pięciu wykładom: 1) Ekologia jako nowy paradygmat polityczny; 2) Duchowo - historyczne uwarunkowania ekologicznego kryzysu; 3) Etyczne konsekwencje ekologicznego kryzysu; 4) Ekonomia i ekologia; 5) Polityczne konsekwencje ekologicznego kryzysu.

Wobec ekologicznego zagrożenia, niniejsza książka jest wołaniem o zmianę myślenia i postępowania człowieka w stosunku do otaczającego go świata. Jest też wezwaniem do zmiany pojęcia natury we współczesnej nauce. Autor ma nadzieję, że ta mała książeczka pozwoli czytelnikowi uświadomić wagę problemu i zmienić swoje konsumpcyjne nastawienie do życia i świata.

Ks. Mieczysław Ozorowski

***Religia w życiu społecznym*, pod red. Bpa Bohdana Bejze, Warszawa 1995, ss. 256.**

W roku 1967 ukazał się pierwszy tom zbiorowy *W nurcie zagadnień posoborowych* pod redakcją biskupa Bohdana Bejze. Bp prof. Bohdan Bejze specjalizuje się w zakresie filozoficznej problematyki Boga. Na ATK jest kierownikiem Katedry Filozofii Boga i Religii, należy do Senatu Uczelni i do wielu senackich komisji. Jest on od początku swojej posługi biskupiej mocno zaangażowany w propagowanie dzieła Soboru Watykańskiego II. Dwudziesty tom omawianej serii noszący tytuł *Religia w życiu społecznym* ma sprzyjać kontynuacji soborowej odnowy Kościoła w Polsce poprzez podjęcie aktualnego tematu obecności religii w życiu społecznym.

Prezentowana książka została podzielona na trzy części. Pierwsza część niniejszego tomu składa się z pięciu artykułów: Mieczysław A. Krąpiec, *Dobro wspólne i prawa człowieka wobec wartości chrześcijańskich*; s. Zofia J. Zdybicka, *Prawo - moralność - obyczaj - religia*; Katarzyna Olbrycht, *Rola religii w wychowaniu*; Bp Zygmunt Pawłowicz, *Afirmacja prawdy i tolerancja*; Mieczysław Gogacz, *U podstaw kultury*.

Treść czterech pierwszych opracowań stanowią teksty wykładów wygłoszonych

na wspólnym posiedzeniu Sekcji Filozoficznej Wykładowców Uczelni Katolickich i Komisji Episkopatu Polski do Spraw Dialogu z Niewierzącymi, dnia 23 kwietnia 1992 roku. Ostatni artykuł to dłuższa wypowiedź prof. Gogacza wygłoszona w toku dyskusji na wyżej wymienionym posiedzeniu. W największej, drugiej części prezentowanej książki umieszczone są następujące opracowania: Jan Paweł II, *Współczesne zadania Kościoła w Polsce*; Bp Bohdan Bejze, *Wśród naglających potrzeb Kościoła*; Leon B. Dyczewski OFM Conv., *Drogi ewangelizacji dzisiejszego świata w ujęciu św. Maksymiliana Kolbeo*; Ks. Stanisław Kowalczyk, *Odnaleźć Boga w człowieku*; Ks. Andrzej Siemieniowski, *Bóg i religia w perspektywach laickich*; Bp Adam Lepa, *O aktywność laikatu wobec mass mediów*; Abp Władysław Ziółek, *Wychowanie wobec nowych wyzwań*; Ks. Marian Rusecki, *Problem nauczania religii w szkole*; Maria Lisiecka-Berkan, Ewa Małolepsza, Karol Meissner OSB, *Przygotowanie do życia w rodzinie w nauczaniu młodzieży szkolnej*; Kard. Paul Poupard, *Chrześcijaństwo i kultura w Europie*; Franc Rodé, *Wolność religijna a państwo według Soboru Watykańskiego II*; Karl Dedecius, *Refleksje etyczne o naszej terażniejszości*. Treść artykułów tej części ma katolikom żyjącym dziś w Polsce pomóc do przemyślenia zagadnień najpilniejszych. Zaznaczone jest, że pominięte zostały kwestie alkoholizmu i zagrożeń życia poczętego z racji omówienia ich w 18 tomie serii *W nurcie zagadnień posoborowych*. Teksty zamieszczone w tej części podejmują problem przygotowania młodzieży szkolnej do życia w rodzinie i tekst kardynała Pouparda na temat chrześcijaństwa i kultury w Europie. Wszystkie podejmowane problemy mieszczą się jednak w ramach szeroko pojętego tematu obecności religii w życiu społecznym. Trzecią część książki stanowią artykuły będące streszczeniem lub wybranymi z oryginałów fragmentami publikacji budzących, zdaniem Redaktora niniejszego tomu, szczególnie żywe zainteresowanie. Część ta zawiera następujące teksty: Albert Plé OP, *Każdy człowiek jest jedyny*; Jan Paweł II, *O więzi wiary z moralnością*; Jean-Noël Dumont, *Wiara jest (także) kulturą*; Marguerite Léna, *Chrześcijańskie powołanie wychowania*; Bertrand de Mergerie TJ, *Chrześcijańskie wychowanie wolności i jej obowiązków*.

Dwudziesty tom serii wydawniczej *W nurcie zagadnień posoborowych* podejmuje problemy doniosłe i aktualne w dzisiejszej sytuacji. Teraz, kiedy w Polsce obecne są próby usunięcia Kościoła i religii z życia społecznego, zredukowania ich do spraw tylko prywatnych, potrzebne są publikacje wyjaśniające konieczność obecności religii w życiu społecznym.

Janusz Prusinowski

M. Tempczyk, *Świat harmonii i chaosu*, PIW Warszawa 1995.

Matematyczna teoria chaosu, której poświęcona jest książka M. Tempczyka, profesora w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN, specjalizuje się w metodologii nauki i w filozofii nauk przyrodniczych, ma stosunkowo krótką historię. Od momentu powstania jednak wpływa znacząco na naukowe badania w zakresie różnych zagadnień przyrodniczych i pozaprzyrodniczych, zarówno tych, które uważano za dobrze opracowane, jak i tych, które do tej pory sprawiały uczonym niemało kłopotów.